

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Τέταρτος

Συνδρομὴ ἑτήσια: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρροῦνται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἑτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὅδος Σταδίου, 6.

10 Ἰουλίου 1877

Κατὰ τὸν κατάλογον τοῦ κ. Ἀνδρέου Παπαδοπούλου Βρετοῦ τὰ ἀπὸ τῆς ἐφευρέσεως τῆς τυπογραφίας μέχρι τοῦ 1832 ἐκδοθέντα ἑλληνικὰ βιβλία ἀνέρχονται μολί: εἰς 1278 ἐπειδὴ ὅμως ὁ κατάλογος οὗτος δὲν εἶναι πλήρης, παραλειφθέντων ἰκανῶν βιβλίων, μὴ περιελθόντων εἰς γνῶσιν τοῦ ἐκδότου, δυνάμεθα κατ' ἀνάγκη τὸν ὅρον νὰ ὑπολογίσωμεν εἰς 1750 ἅπαντα τὰ ἀπὸ τοῦ 1476, ὅτε ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ἑλληνικὸν βιβλίον, μέχρι τῆς ἀνιδρῦσεως τοῦ ἡμετέρου κράτους ἐκδοθέντα ἑλληνιστὶ ὑπὸ Ἑλλήνων βιβλία. Τούτων τὸ ἐν τρίτῳ περιπτῶσι εἶσι καθαρῶς θρησκευτικὰ, τὰ δὲ πλεῖστα τῶν ἐπιλοιπῶν, εἴτε εἰς ἀρχαίαν εἴτε εἰς κοινὴν γλῶσσαν γεγραμμένα, ἦταν προσωρισμένα οὐχὶ διὰ τὸν λαὸν ἐν γένει, ἀλλὰ διὰ κόλον ἀναγνωστῶν λίαν στενὸν ὀλίγη, ὀλίγη ἦσαν τὰ καθαρῶς δημοτικὰ βιβλία, τὰ προσφιλῆ καὶ ἐπιζητήσια παρὰ τῇ λαῷ. Διὰ τοῦτο καὶ ταῦτα μείζονα πάντων τῶν ἄλλων εἶχον διάδοσιν καὶ πλείονα ἰσοκρίτην λόγῳ ἀναγνώστῃς. Ἡ ἱστορία Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνα, ὁ Χρονογράφος, ὁ Ἐρωτόκριτος, ἡ Ἐρωφίλη, ἡ Λιγνησις Γαδάρου, Ἀύκου καὶ Ἀλουπόσι, καὶ ἐκ τῶν μεταπεφρασμένων ὁ Συντίπας, ὁ Βερτολδος καὶ ὁ Βερτολδίνος, ἡ Χαλιμαῦ, ἐκ δὲ τῶν θρησκευτικῶν ἡ Ἀμαρτωλῶν σφῆρις, ἡ Φυλλάδις τῆς Παναγίας, τῷ ἁγ. Ἀντωνίου καὶ ἡ Ἐπιστολὴ τοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ τοῦ χρόνου περιπτῶσι τῆς συστάσεως τῶν ἐν Βενετίᾳ ἑλληνικῶν τυπογραφείων ἐξεδόθησαν πολλάκις καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἐτι ἐξακολουθοῦσι θέλοντα μέρος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἡ περὶ τὰ τέλη τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς προούσης γενομένη φιλολογικὴ κίνησις, καθ' ἣν μεταφράσθησαν ἐκ ξένων γλωσσῶν ἰκανὰ τερπνὰ ἀναγνώματα πρὸς χοῦσιν τοῦ λαοῦ, ἐλάχιστα περιέστειλε τὴν δημοτικότητα τῶν παλαιῶν, ἣν μολί: ἠλάττωσεν ἡ ἐπίκρασις καὶ εὐρυτέρα διάδοσις τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν γραμμάτων ἀπὸ τῆς ἐλευθεριότητος τῆς Ἑλλάδος.

Τὰ δημοτικὰ ταῦτα βιβλία δὲν εἶναι βεβλῆως ἀνάξια προσοχῆς καὶ μελέτης, οὐ μόνον διότι ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἔτων ἦσαν τὰ μόνχα σχεδὸν ἀναγνώματα τοῦ ὑπὸ τὸν ζυγὸν Ἑλληνιστοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀξίαν ἣν αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ἐξετάζοντα ὑπὸ πολλὰς ἀπόψεις ἐνέχουσι. Γὰρ πλείστα τούτων ἦσαν κοινὰ παρ' ἅπανσι περιπτῶσι τοῖς ἀνατολικῶσι καὶ δυτικῶσι λαοῖς κατὰ τὸν μεσαιῶνα, αἱ δὲ πικίλαι αὐτῶν οὐχὶ μέγα παρουσιάζουσι τὸ ἐνδιαφέρον εἰς τὴν σπουδὴν τῆς φιλολογίας καὶ τοῦ πεισμάτου τοῦ λαοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Ἐνταῦθα θέλουεν περιοισθῆ εἰς τὸν τόμον: περὶ ἐνός ἐκάστου αὐτῶν σημειώσεως, ὁ δὲ τὰ ὅρα καὶ ὁ σκοπὸς τῆς Ἐστίας δὲν ἐπιτρέπουνε νὰ ἐπεκταθῶμεν εἰς ἐκτενεῖς καὶ ξηρὰς βιβλιογραφικὰς ἐκδρομὰς.

Ἐν Μονάχῳ. Ν. Γ. Π.

ΔΗΜΩΔΗ ΒΙΒΛΙΑ
Συντίπας.

Ἄγνωστον πότε ἐξεδόθη τὸ πρῶτον εἰς τὸ κοινὸν ἰδίωμα ἡ συλλογὴ τῶν ἀνατολικῶν μύθων, ἡ γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα *Μυθολογικὸν Συντίπα*

τοῦ *μυλοσόφου*. Ἐν τῷ καταλόγῳ τοῦ κ. Βρετοῦ ἀναφέρεται μόνον μία νεωτέρα μετατύπωσις αὐτῆς, τῷ 1790 ἐν Ἑνετίᾳ¹ πιθανὸν ὅτι ἡ πρώτη ἐκδοσις ἐγένετο κατὰ τὴν δεκάτην ἑκτὴν ἑκατονταετηρίδα, ὅτε καὶ ἄλλα τοιαῦτα δημόδη βιβλία παρεφράσθησαν, ὡς τὸ προκείμενον, ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ. Ἡ δ' ἑλληνικὴ μετάφρασις, ἐξ ἧς καὶ ἡ *χυδαία* παράφρασις, ἐγένετο περὶ τὸ τέλος τῆς ἐνδεκάτης ἑκατονταετηρίδος ὑπὸ τινος *Μιχαήλ Ἀνδρεοπούλου*, καὶ ἐξεδόθη τῷ 1828 ὑπὸ τοῦ Γάλλου ἑλληνιστοῦ *Βοασσονάδ*.¹ Τῆς μεταφράσεως ταύτης προτάσσεται ὁ ἀκόλουθος ἔμμετρος πρόλογος:

Τοῦ μυθογράφου Συντίπα κατὰ Σύρους, μάλλον δὲ Παρσῶν τοῦς σαφοῦς λογογράφους, αὕτη πέφυκεν, ἣν βλέπει, δέλτος, φιλε. Ἦν καὶ συρικοῖς τοῖς λόγοις γεγραμμένην εἰς τὴν παροῦσαν αὐτό: Ἑλλάδα φράσιν μετήγαγον τε καὶ γέγραφα τὴν βίβλον, τῶν γραμματικῶν ἑσχάτος γε τυγχάνων, Ἀνδρέοπουλος *Μιχαήλ*, Χριστοῦ λάτρης, ἔργον ταπεινῶς προστεταγμένον τότε παρὰ *Γαβριήλ*, τοῦ μεγαστάνων κλέου, δουκὸς σεβάστου πόλεως μελωνόμου, ὅς ἐστι Χριστοῦ θερμῶς ὄντως οἰκείτης, ὅς καὶ διωρίσατο γραφῆναι τὰ δε, ὅτι γε μὴ πρότεστι Ῥωμαίων βιβλοῖς. Ἡ συγγραφή γὰρ ἦ δε τοὺς κακεργάτας διασύρει μάλιστα, καὶ πρὸς τῷ τέλει πράξεις ἐπαινεῖ τὰς καλὰς εἰργασμένας.

Πότε ἐγένετο ἡ μετάφρασις αὕτη, ἡ ἰκανῶς ἐνδιαφέρουσα καὶ διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ὡς μικρὸν ἀπομακρυνομένη τῆς κοινῆς βυζαντινῆς διαλέκτου, καταδείκνυται ἐκ τοῦ ἀνωτέρω προλόγου, καίτοι ὅτε Γάλλος ἐκδότης καὶ ἄλλοι μετ' αὐτὸν, μὴ δυναθέντες νὰ ὀρίσωσι τὴν ἐποχὴν ἔθετον αὐτὴν μεταξὺ τῆς 1Β' καὶ τῆς 1Ε' ἑκατονταετηρίδος. Τὸ ὄνομα *Γαβριήλ* σπανίως ἀναφέρεται ἐν τῇ βυζαντινῇ ἱστορίᾳ, ὁ δ' ἐν τούτῳ ἀναφερόμενος εἶναι ἀνατιροῦτως ὁ δουξ *Γαβριήλ*, κυβερνήτης τῆς τρίτης Ἀρμενίας, ἧς πρωτεύουσα ἡ εἰκονικῶς ἐν τῷ προλόγῳ ἀναφερομένη *Μελιτήνη*¹ ὁ δουξ οὗτος ἐκυβέρνησεν κατὰ τὰ τέλη τῆς 1Α' ἑκατονταετηρίδος.

Ἡ μετάφρασις τοῦ Ἀνδρεοπούλου ἐγένετο ἐκ

1. Ἡ *χυδαία* παράφρασις ἐγένετο ἴσως ἐκ χειρογράφου ἀτελετέρου τοῦ ὑπὸ *Βοασσονάδ* ἐκδοθέντος, διότι ἰκανῶς παραλείπει ἐκ τῶν ἐν τῇ μεταφράσει τοῦ Ἀνδρεοπούλου ἐκτὸς ἐκ τῶν ταῦτα παρελειφθέντων ἐκ προθέσεως.

κειμένου συριακοῦ, ὅπερ οὐχὶ πρὸ πολλοῦ ἀνευρεθὲν ἐδημοσιεύθη τῷ 1859 ὑπὸ J. Landsberger ἐν Posen. Ἐκ τοῦ κειμένου τούτου ἐξάγεται οὐ μόνον ὅτι ἡ μετάφρασις τοῦ Ἀνδρεοπούλου εἶναι καθ' ὅλα ἀκριβὴς καὶ πιστὴ, ἀλλ' ὅτι προσέτι ἡ συριακὴ εἶναι μία τῶν ἀρχαιοτέρων παραλλαγῶν τοῦ μύθου τοῦ Συντίπα, ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ τοῦ Ἰνδικοῦ πρωτοτύπου γενομένη διότι μόνη αὕτη ἐκ πασῶν τῶν ἀνατολικῶν καὶ εὐρωπαϊκῶν παραλλαγῶν διετήρησεν ἔχνη Ἰνδικά, οἷα παραδείγματα χάριν εἰσὶν αἱ ἐν ἀρχῇ τινῶν διηγήσεων περιέργοι περιλήψεις αὐτῶν, ἡ ἐκ μελιπλήκτου εἰκῶν ἐλέφαντος, καὶ τινα ἄλλα.

Ἦδη εἶναι ἀποδεδειγμένον, τὸ κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τινος διαμφισθητηθέν, ὅτι τὸ πρωτότυπον τοῦ Μυθολογικοῦ τοῦ Συντίπα ἐγράφη ἐν Ἰνδικῇ, καίτοι οὐδὲν σκανδαρικὸν κείμενον εὐρέθη μέχρι τοῦδε.

«Ἔργον, λέγει περὶ τούτου ὁ Γερμανὸς J. Görres, ἐν τῷ σπουδαίῳ αὐτοῦ συγγράμματι περὶ τῶν γερμανικῶν δημοτικῶν βιβλίων, ἔργον, ὅπερ πρέπει νὰ ἐλκύνῃ τὸν σεβασμὸν παντὸς διὰ τὴν σεπτὴν αὐτοῦ ἀρχαιότητα ὅπερ πηγάζου ἐν ἀρχῇ ἐκ τῶν ὁρέων τῆς Ἰνδικῆς καὶ ἐκείθεν ἀπὸ τῶν παναρχαιοτάτων χρόνων ὡς μικρὸν ῥυάκιον κατελθὼν, εἶτα διὰ τῶν εὐρυτάτων πεδιάδων τῆς Ἀσίας κατευθυνόμενον πρὸς δυσμὰς καὶ βαθυμυθὸν αὐξανόμενον, ἐν διασήμετι δὲ χιλιετηρίδων ἀεὶ προχωροῦν καὶ ἀεὶ πληρούμενον καὶ ἐξικόμενον μέχρις ἡμῶν ἐξ οὗ γενεαὶ ὄλκι καὶ ἔθνη πολλὰ ἐποτίσθησαν ὅπερ μετὰ τῶν μεγάλων μεταναστάσεων τῶν λαῶν ἐχύθη εἰς Εὐρώπην καὶ νῦν ἐτι κατὰ τοὺς ἡμετέρους χρόνους καὶ τὴν ἡμετέραν γενεὰν τοσοῦτω σημαντικὸν μέρος τοῦ λαοῦ τέρπει ἔργον κατὰ τὴν φήμην καὶ τὸ μέγεθος τῆς ἐπιρρείας αὐτοῦ ὑπερεξακοντίσαν πάντα τὰ κλασικὰ ἔργα καὶ δυνάμενον νὰ παραβληθῇ κατὰ ταῦτα τῇ Βίβλῳ.» Καὶ τῷ ὄντι οὐδενὸς ἄλλου ἔργου, οὐδὲ αὐτῆς τῆς Παντοασάντρας (Πεντατεύχου), ἑτέρας δημοτικωτάτης συλλογῆς Ἰνδικῶν μύθων, ἐξαίρουμένης, ἡ διάδοσις ἐξισοῦται πρὸς τὸ μυθολογικὸν τοῦ Συντίπα.

Αἱ ἐπὶ τῇ βάσει τούτου γενομέναι συλλογαὶ διαίρουνται εἰς δύο μεγάλας κατηγορίας· εἰς τὸ ἀνατολικὸν στέλεχος καὶ τὸ δυτικόν. Κλάδοι τοῦ πρώτου εἰσὶ μέχρι τοῦδε γνωστοὶ ἕξ: πρωτίστη πασῶν ἡ συριακὴ συλλογὴ, ἐξ ἧς ἐγένετο ἡ μετάφρασις τοῦ Ἀνδρεοπούλου· δευτέρα ἔρχεται ἑβραϊκὴ τις μετάφρασις, ἐπιγραφομένη *Αἱ παραβολαὶ τοῦ Σαρδαβάρ*, γενομένη δὲ ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ, κατὰ τὰς ἀρχὰς πιθανῶς τῆς ΙΓ' ἑκατονταετηρίδος· ὁ τρίτος κλάδος εἶναι ἰσπανικὴ μετάφρασις ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ ἐπίσης γενομένη κατὰ τὴν ΙΓ' καὶ αὕτη ἑκατονταετηρίδα τέταρτος, τὸ *Σινδιδάδ-ραμέ*, ἀνέκδοτον περσικὸν ποίημα, γραφὸν τῷ 1375· πέμπτος, ἡ ὁδόνη νῦν τοῦ *Τουτί-ραμέ*, ποιήματος τοῦ Νυχ-

σεμπῆ, Πέρσου ἀποθανόντος τῷ 1329· ἕκτος δὲ δὲ κλάδος εἶναι ἀρχαία τις μίμησις, ἡ νέα παραλλαγή τῆς ἀρχαίας ἀραβικῆς μετάφρασεως τῶν Ἰνδικῶν μύθων, ἐν ταῖς 1004 νυξίν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἱστορία τοῦ βασιλέως, τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τῆς ἐρωμένης του καὶ τῶν ἐπτὰ βεζιρῶν.» Ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ ὁμοίως ἐγένετο καὶ τουρκικὴ τις παραλλαγή ἐπὶ Ἀμουράτ τοῦ Β' (1422-1451), ἐπιγραφομένη «Ἱστορία τῶν τεσσαράκοντα βεζιρῶν.» Τὸ δυτικὸν στέλεχος περιλαμβάνει ἐπίσης πολυπληθεῖς παραλλαγὰς· πρώτη ἔρχεται ἡ εἰς λατινικὴν γλῶσσαν συλλογὴ, ἐξ ἧς ἀναντιρρήτως προήλθον αἱ εἰς πάσας τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας ἕτεραι παραλλαγαί, τῆς ἑλληνικῆς μόνον ἐξαίρουμένης καὶ τῆς ἀνωτέρω μνημονευθείσης ἰσπανικῆς. Τινὲς ἐθεώρησαν τὴν λατινικὴν ταύτην συλλογὴν ὡς μετάφρασιν τῆς ἑλληνικῆς τοῦ Ἀνδρεοπούλου, ἀλλ' ἡ πρῶθ ἡκὴ πολλῶν διηγήσεων ἐν ταῖς εὐρωπαϊκῆς συλλογαῖς, μὴ ἐμπεριεχομένων ἐν τῇ ἑλληνικῇ, καταδεικνύουσα ὅτι ἐγένοντο ἐπὶ τῇ βάσει ἄλλων πληρεστέρων κειμένων, ἐξελέγχει τὸ σφαλερὸν τῆς ὑποθέσεως ταύτης. Ἀρχαιότερα τῶν εὐρωπαϊκῶν παραλλαγῶν μετὰ τὴν λατινικὴν εἶναι γαλλικὴ τις συλλογὴ ἐπιγραφομένη *Li romans des sept sages*, ἐκδοθεῖσα τὸ πρῶτον τῷ 1836 ὑπὸ Keller· μετὰ ταύτην ἔρχεται ἡ γερμανικὴ *Dyocletianus Leben* (βίος Διοκλητιανοῦ, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ γερμανοῦ ἐκδοθεῖσα τῷ 1841. Μετὰ ταύτας ἔρχονται παραλλαγαὶ ἀγγλικαί, ἰταλικαί, ἰσπανικαί, ὀλλανδικαί, σκανδιναυικαὶ κλπ. Σημειωτέον δ' ὅτι οὐ μόνον εἰς ἀπάσας σχεδὸν τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας εἶναι μεταπεφρασμένον τὸ Μυθολογικὸν τοῦ Συντίπα, ἀλλὰ καὶ εἰς τινὰς τούτων εἰσὶ γεγραμμένα πολλὰ παραλλαγαὶ αὐτοῦ· οὕτω π. χ. εἰς τὴν γαλλικὴν ἐκτὸς τῆς ἀνωτέρω μνημονευθείσης ὑπάρχει καὶ ἑτέρα *Li romans de Dolopathos* (τὸ μυθιστόρημα τοῦ Δολοπάθου) καὶ εἰς τὴν γερμανικὴν καὶ ἀγγλικὴν πλείονες.

Ἐρχόμεθα ἤδη εἰς τὸ περιεχόμενον τοῦ βιβλίου. Ὡς πᾶσαι αἱ ἀνατολικαὶ συλλογαὶ μύθων, ἡ Παντοασάντρα, αἱ μυθολογίαι ψιττακοῦ, αἱ 1001 νύκτες (Χαλιμά), αἱ 1001 ἡμέραι, καὶ ἡ παρούσα συλλογὴ ἔχει ὡς κυρίαν βάσιν πρωτεύουσαν τινὰ διήγησιν, ἐν ἣ παρεμβάλλονται τεχνήντως αἱ λοιπαὶ διηγήσεις καὶ μῦθοι. Ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Κύρος, — κατὰ τὴν ἑλληνικὴν παραλλαγὴν, κατὰ δὲ τὰς εὐρωπαϊκὰς ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ῥώμης Διοκλητιανὸς, ἢ ὁ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Κασσιόδωρος (ἀνύπαρκτον πρόσωπον) ἢ ὁ τῆς Ῥώμης Πογκιανὸς (ἀνύπαρκτον ἐπίσης) — εἶχε μὲν ἐπτὰ γυναῖκας, ἦν ὅμως ἄπιστος. Ἄλλ' ἕνεκα τῶν θερμῶν αὐτοῦ πρὸς τὸ θεῖον δεήσεων, ἐγέννησεν ἐπὶ τέλους υἱόν, ὃν καὶ ἀνατρέφων βασιλικῶς ἐξεπαίδευσεν. Ἰδὼν ὅμως ὅτι ἐπὶ τρία ἔτη οὐδὲν ἐκ

τῶν μαθημάτων τῶν διδασκάλων του ἐκκρπού-
 το, παρέδω αὐτὸν εἰς ἄνδρα σοφώτατον, τὸν φι-
 λόσοφον Συντίπαν, ὅστις ὑπεσχέθη ἐντὸς ἐξ μη-
 νῶν πάσης σοφίας νὰ ἐμπλήσῃ τὸν βασιλόπαιδα.
 Παραλαβὼν λοιπὸν αὐτὸν εἰσήγαγεν εἰς τὴν ἐκυ-
 τοῦ οἰκίαν, καὶ ἰδιόρρυθμον ὅλως παιδαγωγικὸν
 σύστημα ἐφαρμόζων, ἐζωγράφησεν ἐπὶ τῶν τοί-
 χων τῆς κατοικίας τοῦ βασιλόπαιδος ὅσα ἤθελε
 νὰ τὸν διδάξῃ, ἅτινα εἶτα ἀνέπτυσεν αὐτῷ καὶ
 διὰ λόγου. Οὕτως ἐντὸς ἐξ μηνῶν ἐδίδαξεν αὐ-
 τὸν τὰ πάντα ὀφείλων δὲ κατὰ τὰ συμπεφω-
 νημένα μετὰ μῆνας ἐξ καὶ ὥρας ἐξ νὰ παραδώ-
 σῃ τὸν υἱὸν τῷ πατρὶ, ἐποίησατο τὴν νύκτα ἀ-
 στρολογικὴν ζήτησιν περὶ τῆς τύχης τοῦ παιδός.
 Σφόδρα ἐταράχθη μαθὼν ἐκ τῶν ἔστρων, ὅτι
 μέγας κίνδυνος ἠπέλπει τὴν ζωὴν τοῦ βασιλό-
 παιδος, ἐὰν δὲν ἔμενεν ἐπὶ ἑπτὰ ἔτι ἡμέρας παρὰ
 τῷ φιλοσόφῳ. Ἐπειδὴ ὅμως τῷ ἦτο ἀδύνατον
 ν' ἀθετήσῃ τὸν πρὸς τὸν βασιλέα λόγον αὐτοῦ,
 ὁ Συντίπας ἔλαβε παρὰ τοῦ βασιλόπαιδος ῥη-
 τὴν ὑπόσχεσιν οὐδὲ λέξιν νὰ ἐκστομίσῃ, πρὶν
 ἢ παρέλθωσιν ἑπτὰ ἡμέραι. Καὶ οὕτως ἀπέσειλε
 τὸν μαθητὴν αὐτοῦ εἰς τανάκτορα, ἐν ᾧ αὐτὸς
 ἀπελθὼν ἐκρύβη εἰς ἀσφαλὲς μέρος.

Ἡ ἐπίμονος σιωπὴ τοῦ βασιλόπαιδος εἰς με-
 γίστην ἐνέβαλεν ἐκπληξίν τὸν βασιλέα καὶ τοὺς
 ἀλλοίους, ποικιλοτρόπως πειρωμένους νὰ ἐξη-
 γήσωσιν αὐτὴν. Εἷς μάλιστα ἐξέφρασε τὴν ἰδέαν
 ὅτι αἴτιος τῆς τοιαύτης σιωπῆς ἦν ὁ Συντίπας,
 ὁδὸς ἴσως εἴς τὸν παῖδα κατὰ λάθος ἢ ἐκ προ-
 θέσεως βότανόν τι, ἐξ οὗ ἐδουλομένη ἡ γλῶσσά
 του. Σφόδρα θλιβομένου ἐπὶ τούτοις τοῦ βασι-
 λέως, μία τῶν γυναικῶν αὐτοῦ παραστᾶσα, τὸν
 ἐξήτησε τὴν ἄδειαν νὰ λάθῃ τὸν υἱὸν ἰδιαιτέ-
 ρως, βεβαία οὔσα ὅτι ἤθελεν ἐκμυστηρευθῆ αὐτῇ
 τὸ αἴτιον τῆς σιωπῆς, διότι, εἶπε, καὶ πρὸ ταύ-
 τής τῆς αἰτίας «συνήθειαν εἶχεν ἀνακκλύπτων
 »ἐμοὶ πάντα ὅσα εἶχεν αὐτὸς, ἅπερ οὐδὲ τῇ αὐ-
 »τοῦ μητρὶ ἐδήλου.» Παραλαβοῦσα ὅμως τῇ
 ἐπινεύσει τοῦ βασιλέως τὸν παῖδα εἰς τὸ ἴδιον
 οἶκημα, ἀντὶ παντὸς ἄλλου λόγου προτείνει
 αὐτῷ νὰ δολοφονήσῃ τὸν γέροντα πατέρα
 του, ὅπως ἐκεῖνος ἀντὶ τούτου βασιλεύσῃ, ἐπὶ
 τῷ ὄρω ὅμως νὰ τὴν λάθῃ ὡς γυναῖκα. Θουρυθ-
 θείς ὁ νέος ἐπὶ τῇ κηκοθηείᾳ καὶ κακουργίᾳ τῆς
 γυναικός, ἀπειλεῖ αὐτὴν ὅτι μετὰ παρέλευσιν
 ἡμερῶν ἑπτὰ θ' ἀποκαλύψῃ τὰ πάντα τῷ βασι-
 λεῖ, ἐπιλαθόμενος οὕτω τῆς ἐντολῆς τοῦ σοφοῦ
 διδασκάλου του. Ὅπως προλάβῃ τὴν ἐνδεχομέ-
 νην καταστροφὴν αὐτῆς, περιφοβὸς γενομένη ἢ
 μητρικᾶ, σπεύδει καὶ διαβάλλει διὰ βδελυρῶν
 συκοφαντιῶν τὸν νέον παρὰ τῷ βασιλεῖ, ὅστις
 πεισθεὶς εἰς τοὺς λόγους αὐτῆς, ἔνεκ πρὸ πάν-
 των τῆς διαγωγῆς τοῦ υἱοῦ του, ἀντὶ ν' ἀπολο-
 γηθῇ ἐξακολουθῶντος νὰ σιγῇ, διατάσσει τὸν
 θάνατον αὐτοῦ.

Ἵπῃρχον τότε τῷ βασιλεῖ σύμβουλοι φιλό-

σοφοὶ ἑπτὰ, οἵτινες ἀκούσαντες τὴν κατὰ τοῦ
 βασιλόπαιδος ἐξενεχθεῖσαν ἀπόφασιν, συναπεφά-
 σισαν νὰ προσπαθήσωσι παντὶ σθένει, ὅπως πεί-
 σωσι τὸν βασιλέα νὰ τὴν ἀναιρέσῃ. Οὕτω δὲ πο-
 ρεῦται καθ' ἐκάστην ἀνὰ εἰς παρὰ τῷ βασιλεῖ καὶ
 τῷ διηγεῖται μίαν ἢ δύο ἰστορίας περὶ τῶν πανουρ-
 γιῶν τῶν γυναικῶν καὶ τῶν κακῶν ἀποτελεσμά-
 των τῶν ἐν σπουδῇ ἐκφερομένων ἀποφάσεων· ἐν
 ᾧ ἀφ' ἐτέρου ἢ σύζυγος τοῦ βασιλέως, ὅπως ἐπι-
 τύχῃ τὸν θάνατον τοῦ βασιλόπαιδος, πρὸ τῆς πα-
 ρελύσεως τῶν ἑπτὰ ἡμερῶν, διηγεῖται ἀνὰ μίαν
 ἰστορίαν περὶ δόλων καὶ ἀπιστιῶν τῶν ἀνδρῶν.
 Ὁ δὲ βασιλεὺς μετὰ τὴν ἀκρόασιν ἐκάστου φι-
 λοσόφου διατάσσει τὴν λύτρωσιν τοῦ υἱοῦ του,
 μετὰ δὲ τὴν ἀκρόασιν τῆς ἰστορίας τῆς γυναι-
 κός μεταβάλλει γνώμην καὶ διατάσσει τὴν κα-
 ταδικὴν του. Οὕτω παρέρχονται αἱ ἑπτὰ ἡμέραι,
 ὅτε ὁ υἱός, λύων πλέον τὴν σιωπὴν καὶ καταδει-
 χθείσης τῆς ἀθωότητός του, ἢ μὲν μοχθηρὰ γυνὴ
 καταδικάζεται εἰς ἀτιμωτικὴν ποινὴν, οὗτος δὲ
 καταλαμβάνει τὸν βασιλικὸν θρόνον, ἢν τῷ πα-
 ραχωρεῖ ὁ πατὴρ του. Τὸ βιβλίον καταλήγει δι'
 ἐκθέσεως τοῦ τρόπου τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ βα-
 σιλόπαιδος, καὶ διὰ τινῶν ἰστοριῶν, ἃς οὗτος καὶ
 ὁ παρουσιασθεὶς ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Συντί-
 πας διηγούνται.

Αἱ ἰστορίαι, ἃς διηγούνται οἱ φιλόσοφοι καὶ
 ἡ γυνὴ, δὲν ἔχουσι βεβαίως πολλὴν σπουδαί-
 τητα διὰ τὸ πειστικὸν τῶν ἐπιχειρημάτων αὐ-
 τῶν, διότι τοῦτο σχεδὸν ὀλοτελῶς ἐλλείπει,
 ἀπορεῖ δ' ὁ ἀναγνώστης εὐλόγως πῶς μία ἢ δύο
 τοιαῦται ἰστορίαι ἀκοῦσιν, ὅπως μεταβάλλωσι
 τὴν ἀπόφασιν τοῦ βασιλέως περὶ σωτηρίας ἢ
 καταδικῆς τοῦ υἱοῦ του. Ἡ ἀξία ὅμως αὐτῶν
 ἔγκειται ἀλλαχού· διότι ἅπασαι σχεδὸν ἀνή-
 κουσιν εἰς τὴν ἀρχαιοτάτην σειρὰν τῶν μύθων
 καὶ παραμυθίῶν, ἅτινα ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς παρέ-
 λαβὼν ἅπαντα σχεδὸν τὰ ἔθνη τῆς Ἀσίας καὶ
 τῆς Εὐρώπης, οὐ μόνον διὰ τοῦ βιβλίου τούτου,
 ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλων ὁδῶν, πρὸ πάντων δὲ τῆς
 ἀπὸ στόματός διηγήσεως. Ἐπιφυλασσόμενοι
 ἀργότερον νὰ γράψωμεν ἐκτενέστερον περὶ τῆς
 τοιαύτης μεταναστάσεως τῶν μύθων, παρτι-
 θέμεθα ἐνταῦθα τινὰς τῶν ἰστοριῶν τούτων,
 πρὸς κατάδειξιν τοῦ εἶδους καὶ τοῦ χαρακτῆρος
 αὐτῶν. Ἀκολουθοῦμεν δὲ τὸ κείμενον τῆς ἀρ-
 χείας μεταφράσεως τοῦ Ἀνδρεοπούλου, περιέρ-
 γου ὑπὸ γλωσσικὴν ἔποψιν, διότι ἢ παρὰ τῷ
 λαῶ ἐν χρήσει εἰς κοινὴν γλῶσσαν παράφρασις
 οὐδὲν ἐνέχει τὸ ἀξιοσημείωτον.

Ἴδου ἡ πρώτη τῶν ἰστοριῶν τοῦ πέμπτου
 φιλοσόφου· ἦν γνωστοτάτη κατὰ τὸν μεσαιῶνα,
 καὶ ἐπαναλαμβάνεται εἰς πολλὰ διηγήματα καὶ
 ποιήματα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης:— Ἦν τις στρα-
 τιώτης ἀνὴρ, ὅστις σκύλον ἀνέθρεψε μικρόθεν,
 καὶ ὅσα ἐνέτειλε τὸ σκυλάκιον ἐποίησε, ὡς λό-
 γον ἔχον· ὕθεν καὶ μετὰ πολλῆς ἀγάπης ἔφε-

ρεν ὁ στρατιώτης τὸν κύνα. Ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἢ τοῦ ἀνδρὸς σύζυγος πρὸς τοὺς ἑαυτῆς ἀπῆλθε γονεῖς, καὶ τὸ αὐτῆς νηπιᾶζον παιδίον ἀφῆκε τῷ πατρὶ αὐτοῦ, παραγγείλασα αὐτῷ περὶ τοῦ παιδίου, ὥστε βλέπειν καὶ προσέχειν αὐτῷ. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ὁ στρατιώτης καλεῖται ὑπὸ τοῦ βασιλέως, καὶ ἅμα τῷ λόγῳ τὰ στρατιωτικὰ ἐνεδύσατο ἄρματα, καὶ τὴν σπάθην ἀράμενος, προσκαλεῖται τὸν σκύλον καὶ παραγγέλλει αὐτῷ φυλάσσειν τὸν οἶκον καὶ τὸ παιδίον, μηδένα ἑάσας εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον. Ὁ μὲν οὖν στρατιώτης, τὸν κύνα παραγγείλας, ἀπῆλθε πρὸς τὸ παλάτιον· τοῦ δὲ σκύλου τῷ παιδί πραρακαθημένον καὶ τοῦ παιδὸς κοιμωμένου, ὄρῃ ὁ κύων ὄφιν τινὰ παμμεγέθη ἐρχόμενον κατὰ τοῦ παιδὸς καὶ αὐτοῦ ἐκροφῆσαι τὸ αἶμα σπουδάζοντα. Καὶ παρευθεὶς ὁ κύων ἐγερεθεὶς πόλεμον πρὸς τὸν ὄφιν ἐποίησε καὶ καταδακνὴν αὐτόν, νεκρὸν αὐτὸν ἀπειργάσατο. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἦλθε καὶ ὁ στρατιώτης, καὶ ὁ κύων μετὰ χαρὰς τούτῳ ἀπήντησεν. Ἰδὼν δὲ ὁ στρατιώτης τὸ στόμα τοῦ σκύλου ἡμαχμένον, ἔδοξεν αὐτῷ ὡς ὁ κύων τὸ παιδίον ἔφαγε, καὶ κρούσας αὐτόν τῷ ζίφει ἀπέκτεινεν. Εἶτα ἐντὸς τοῦ οἴκου γενόμενος, ὄρῃ τὸν παιδῶν κοιμώμενον ἀβλαβῆ, θεωρεῖ δὲ καὶ τὸν ὄφιν σκοτωμένον καὶ πρὸς τῆ κεφαλῇ τοῦ παιδίου κείμενον· καὶ ἅμα ἔγνω ὡς ὁ κύων τὸν ὄφιν ἐφόνευσε, καὶ πικρῶς ὠλοφύρετο ὅτι χωρὶς ἀφορμῆς τὸ τοιοῦτον ἀπέκτεινε κυνᾶριον. Οὐδὲν δὲ ὁ κύων ἐκ τῆς τοῦ αὐθεντοῦ αὐτοῦ μεταμελείας ὠφελήθη καὶ ἠδυνήθη, οὐδὲ ὁ στρατιώτης ἠδυνήθη ἀπὸ τῆς λύπης καὶ τῆς μεταμελείας ἐγείρει τὸν κύνα.

Ἐτέρα ἱστορία τοῦ ἐβδόμου φιλοσόφου περὶ πανουργίας τῶν γυναικῶν, σωζομένη μέχρι τοῦδε παρ' ἡμῖν ἐν τινι δημόδι παραμυθίῳ·—Ἦν τις ἀνὴρ ἔχων γυναῖκα τιμίαν καὶ φρόνιμον, ὅστις ἄει περισύρον τὰς γυναῖκας ὄλας ἐτύγγαυεν. Ἡ δὲ γυνὴ ἀντέλεγε τῷ ἀνδρὶ·—«Μὴ ὑβρίζε πάσας, ἀλλὰ τὰς κακάς.» Ὁ δὲ ἀντέφησεν·—«Ὅλας.» Ἡ δὲ,—Μὴ οὕτω λέγε, φησὶν, ἐπεὶ τοι γε οὐκ ἔτυχες ἐμπλακῆναι ἐν μιᾷ τούτων.» Ὁ δὲ λέγει·—«Εἰ ἐτύγγαυον ἐν μιᾷ τούτων κακῇ, ἔμελλον αὐτὴν ῥινοτομησαί.» Πλησίον γὰρ τῷ οἰκῆματι αὐτοῦ φιλονεικοῦσαι ἐτύγγαυον αἱ γειτόνισσαι, καὶ οὗτος καθ' ἑαυτὸν ὑβρίζεν αὐτάς. Ἡ δὲ γυνὴ λέγει τῷ ἀνδρὶ·—«Σήμερον τί ποιεῖς;» Ὁ δὲ λέγει·—«Ἀπέρχομαι εἰς τὸ χωράφιον· καὶ σὺ ἀργὰ μαγεύρουσόν τι, καὶ φέρε μοι ἔξω νὰ φάγω.» Ἡ δὲ ἀπελθοῦσα εὗρεν ὄψαρια κατὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἠγόρασε. Καὶ τὸ μὲν μαγεύρουμα μετὰ τοῦ τσουκαλίου ἐκόμισε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς φαγεῖν. Αὕτη στρεφόμενη πρὸς τὸ ὀπίστιον ῥίπτει κατὰ τὴν τοῦ ἀρότρου σκαφὴν ἐν γυλλάριον, ἀλλαχοῦ δὲ δύο, ἕως ὅτου ἔρριψεν ὄλα. Καὶ ὁ ἀνὴρ, τῆς γυναικὸς δικάζουσα, ἐρχόμενος μετὰ τῶν βοῶν ἀ-

ροτριῶν, εὕρισκε τὰ ὄψαρια ἐρριμμένα, ποὺ μὲν δύο, ποὺ δὲ τρία, καὶ ἐσύναξεν αὐτά. Καὶ ἀργὰ σχολάσας ἄπεισιν εἰς τὴν οἰκίαν. Καὶ λέγει τῇ γυναικί·—«Οὐκ ἐποίησάς τι, ὥστε φαγεῖν ἡμᾶς ὄψε;» Ἡ δὲ,—«Μὴ ἔχουσά τι, εἶπεν, ἢ κρέας ἢ ὄψαρια ἢ ἄλλο τι, οὐκ ἐμαγεύρουσα.» Καὶ ὁ φησὶ·—«Ἰδοὺ ὄψαρια, ἃ εὗρον ἐν τῷ χωράφιῳ, καὶ ἔφησον αὐτά.» Ἡ δὲ ἀκούσασα, τὰ μὲν ὄψαρια λαβοῦσα, ἐκρυφε· τράπεζαν δὲ θείσα, λέγει ὁ ἀνὴρ·—«Τὰ ὄψαρια ποῦ;» Ἡ δὲ,—«Ποῖα ὄψαρια;» φησὶ. Ὁ δὲ λέγει·—«Μωρῆ, οὐκ ἔφερά σοι ἀρτίως ὄψαρια, ἃ εὗρον εἰς τὸ χωράφιον;» Ἡ δὲ ἅμα, τοῖς ὄνυξι σπαράξασα τὰς παρειάς, ἐβόησεν·—«Ἀκούσατε, γείτονες.» Καὶ τῶν γειτόνων συναχθέντων, λέγει ἡ γυνὴ·—«Ἀκούσατε, ἄρχοντες· ὄψαρια γυλλάρια λέγει μοι ἐψησαι ἃ ἔφερον ἀπὸ τοῦ χωράφιου.» Καὶ οἱ ἄνθρωποι συναχθέντες λέγουσι τῷ ἀνθρώπῳ·—«Τί λέγεις; ἐν τῷ ἀγρῷ ὄψαρια εὕρισκονται;» Ὁ δὲ λέγει·—«Αὐθέντες καὶ ἀδελφοί, ἐγὼ εὗρον αὐτὰ ἐκεῖσε· πῶς δὲ εὕρεθῆσαν οὐκ οἶδα.» Τότε τῆς γυναικὸς βοώσης, ὅτι,—«Δαιμόνιον ἔχει οὗτος, οἱ γείτονες ἐν ποσὶ καὶ χερσὶ πέδαις σιδηραῖς ἔβαλον καὶ ὄλην τὴν νύκτα ὁ δειλαῖος ἔλεγε;»—«Καὶ οὐχ εὗρον τὰ γυλλάρια καὶ κομίσας δέδωκα τῇ κυνὶ ταύτῃ, εἶπῶν, «Ἐψησον αὐτά; κατὰ τί δὲ ἐπιδέρωσάν με;» Τῆς δὲ πάλιν βοώσης καὶ ἡμέρας ἐπιγενομένης, παραγίνονται οἱ γείτονες ἐρωτῶντες·—«Τί γέγονας;» Ὁ δὲ καὶ αὐθις τὴν ἀλήθειαν ὁ ἄτυχος ἔλεγεν. Τῆς δὲ γυναικὸς βοώσης ὅτι,—«Δαιμόνιον ἔχει, οἱ ἄνθρωποι ῥαδίως ἐπίστευον τὴν γυναῖκα, καὶ ἔλεγον·—«Ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος ἔπαθέ τι.» Μετὰ δὲ τρίτῃ ἡμέρᾳ λέγει ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρὶ·—«Πεινάς, ἵνα σοι δώσω τι φαγεῖν;» Ὁ δὲ λέγει·—«Ναί· καὶ τί ἔχεις δοῦναί μοι φαγεῖν;» Ἡ δὲ·—«Ὅψαρια τηγάνου.» Ὁ δὲ·—«Καλῶς εἶπας, ὦ γύναι· ἃ σοι ἐκόμισα ὄψαρια ἀπὸ τοῦ χωράφιου, ταῦτα εἰσὶ;» Καὶ ἅμα ἡ γυνὴ·—«Ἀρχοντες χριστιανοί, ἀκόμη τὸ δαιμόνιον κατέχει τοῦτον, καὶ πάλιν ὄψαρια λέγει.» Τοῦ δὲ εἰπόντος,—«Οὐκ ἔτι τὸν λόγον εἶπω τοῦτον», ἡ γυνὴ δέδωκεν αὐτῷ, (καὶ ἔφαγεν ἀπὸ τῶν ὄψαριῶν) μὴ εἰπόντι λόγον περὶ τούτου. Ἵστερον δὲ λέγει τῇ γυναικί,--«Λύσον με.» Ἡ δὲ λέγει·—«Μὴ ὄψαριον μέμνησαι;» Ὁ δὲ λέγει·—«Οὐκ οἶδα τί λέγεις.» Τότε ἔλυσεν αὐτόν, καὶ λέγει·—«Ἔν ἀνερ, ὅσα εἶπας καλῶς εἶπας· ἀλλὰ, διότι ὑβρίζεις οὐχὶ τὰς κακάς γυναῖκας μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς καλὰς, καὶ γὰρ σοι εἶπον, Σιώπα, σὺ δὲ εἶπας, «Ἄν εἶχον ἐγὼ τοιαύτην πονηρὰν γυναῖκα, ἔμελλον αὐτὴν ἀνελεῖν, διὰ τοῦτό σοι ἐποίησα ὅσα εἶδες· καὶ μηκέτι καυχᾶσαι περιγενέσθαι τῶν γυναικῶν.»

Ἀναγνωρισθείσης τῆς ἀθωότητος τοῦ βασικῶς λυκαίδοις, οἱ φιλόσοφοι συζητοῦσι πρὸς ἀλλή-

λους περὶ τοῦ τίς ἔδει νὰ θεωρηθῆ αἷτιος τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀν πράγματι ἐθανατοῦτο. Ἐκαστός προτείνει διάφορον γνώμην, ἢν οἱ ἄλλοι ἀναιρούσι, προσκλήθεις δὲ καὶ ὁ βασιλόπαις νὰ εἰπῇ τὴν ἑαυτοῦ, διηγεῖται τὸν ἐξῆς μῦθον.— Ἄνθρωπός τις, τράπεζαν πολυτελῆ οἰκονομήσας, πολλοὺς διὰ φιλίαν φραγεῖν προσεκαλέσατο. Εἶτα, τῶν κεκλημένων καθεσθόντων καὶ ἐσθιόντων, ὠκονόμησεν αὐτοῖς πιεῖν γάλα. Καὶ πέμψας τὴν δούλην εἰς τὸν φόρον τοῦ ἀγοράσαι γάλα τοῖς κεκλημένοις, ἀνέμενεν αὐτήν. Αὕτη δὲ ἀγοράσασα τὸ γάλα, καὶ ἐπιθήσασα τὸ γάλα ἐπὶ τὴν ἑαυτῆς κεφαλὴν, ὡς ἔθος τισὶ γυναίξει ποιεῖν, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ δεσπότου αὐτῆς ἐπανήρξατο. Ταύτης δὲ ἐρχομένης, ἄνωθεν λούπος καταβάς ὄφιν τινὰ ἤρπασε, κρατῶν αὐτὸν ἐν τοῖς αὐτοῦ ὄνυξι. Πετόμενος δὲ ἴσα κατέπτη τοῦ τσουκαλίου· καὶ ὁ ὄφιν, σφιγγόμενος σφάδρα ὑπὸ τῶν ὀνύχων τοῦ λούπου, ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ἐξῆμεσε τὸ φάρμακον· κἀκεῖνο χυθὲν κατέβη ἴσα εἰς τὸ στόμα τοῦ τσουκαλίου. Καὶ οὕτω γενομένου, οὐδόλως ἐνόησε τοῦτο ἡ δούλη φέρουσα ἐπὶ κεφαλῆς τὸ τσουκάλιον. Εἰσελθούσα δὲ εἰς τὸν οἶκον καὶ τὸ γάλα κομίσασα τοῖς ἐσθίουσιν, ἅπαντες ἔπιον ἐξ αὐτοῦ καὶ εὐθέως ἀπέθανον.—Ἐρωτᾷ δὲ τοὺς φιλοσόφους τίς τούτου τοῦ θανάτου γέγονεν αἷτιος; οἱ φιλόσοφοι διαφωνοῦσι καὶ πάλιν πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἄλλος τὸν οἰκοδεσπότην, ἄλλος τὴν δούλην, ἄλλος τὸν ὄφιν καὶ ἄλλος τὸν λούπον λέγουσιν αἷτιους· τὸν θαυμασμὸν ὅμως πάντων ἐφελεύει ὁ βασιλόπαις, αἷτιαν τοῦ θανάτου τούτου καὶ τῶν ἰδίων συμβεβηκότων εἰπὼν τὴν εἰμαρμένην. Ἔτι δὲ μᾶλλον καταθέλεται καὶ ἐνθουσιᾷ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῇ σοφίᾳ τοῦ υἱοῦ του, ἀκούσας παρ' αὐτοῦ τρεῖς περιέργους διηγήσεις, ἐξ ὧν παρατιθέμεθα τὴν τελευταίαν·

Ἄνθρωπός τις ἦν, ὃς εἶχε συνῆθειαν παραματεύεσθαι ξύλα μυριστικά· ὃς καὶ ἤκουσε παρὰ ἀνθρώπων ὅτι τὰ μυριστικά ξύλα εἰς τόδε τὸ κάστρον ἀκριβῶς εὐρίσκονται.¹ Καὶ εὐθύς ὁ ἔμπορος, ἅπερ εἶχεν ἀρωματικά ξύλα ἀγορασμένα λαβὼν, ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν ἐκεῖνην. Ὡς δὲ ἐπεσώθη ἐκεῖ, κατεσκήνωσεν ἐξω τῆς πόλεως ἐκεῖνης, ἵνα μάθῃ πῶς ἡ τιμὴ τῶν ξύλων ἐκεῖνων ἐν τῇ πόλει ἐστὶ. Διὰ μέσου δὲ τῆς ἡμέρας ἐκεῖνης ἰδοῦσα αὐτὸν μία δούλη τινὸς τῶν ἀρχόντων τῶν ἐγγχωρίων ἠρώτησεν αὐτόν·—Σὺ τίς εἶ; καὶ τί τὰ ἐπιφερόμενα πράγματα; Ὁ δὲ ἔφη·—Ἄ ἔμπορος εἰμὶ, καὶ ταῦτα τὰ ξύλα μυριστικά.» Ἡ δὲ δούλη ἐκεῖνη τῷ

ἰδίῳ δεσπότῃ ὅσα λελάληκεν αὐτῇ ὁ ἔμπορος ἐφάνερώσεν. Ὁ δὲ κύριος τῆς δούλης, πολυέυρος ὢν, εὐθέως συνῆξεν ὅσα ἀρωματικά εἶχε ξύλα καὶ εἰς τὸ πῦρ ἔβαλε· καὶ ἀνάψκτος τοῦ πυρός, πολλὴ εὐθύς ἐξῆλθεν εὐωδία ἐκεῖθεν. Ὁ ἔμπορος κατ' ἀρχὰς ἐνόμισεν ὅτι πυρκαϊὰ πυρπολεῖ τὰ ἔμπορεύματά του, κατόπιν ὅμως διὰ τοῦ μέσου τούτου πείθεται παρὰ τοῦ πανούργου κατοίκου τῆς πόλεως ἐκεῖνης, ὅτι τὰ μυριστικά ξύλα οὐδεμίαν ἔχουσιν ἐκεῖ ἀξίαν καὶ κατ' οὐδὲν ἀνώτερα τῶν κοινῶν θεωροῦνται, καὶ παραδέχεται τὴν πρότασιν ἐκεῖνου, ἐξ οἴκτου δῆθεν δεχομένου ν' ἀγοράσῃ ὅλα τὰ φορτία του, ἀντὶ ἐνὸς πινακίου, πλήρους οἰωνδῆποτε ἀντικειμένων, ἅτινα ὁ ἔμπορος θὰ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέξῃ. Μετὰ τὴν ἀγοραπωλησίαν ταύτην, ὁ ἔμπορος περιπατῶν ἐν τῇ πόλει, εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν γρατῆδος τινὸς μετὰ τῶν συντρόφων αὐτοῦ τοῦ κατακλιθῆναι ἐκεῖ, καὶ ἐπρώτα τὴν γραίαν ὁ ἔμπορος λέγων·—Πῶς ἄρα, ὦ γύναι, τὰ ἀρωματικά ξύλα ὧδε πωλοῦνται; Ἡ δὲ ἔφη·—Ἰσόσταθμα τῷ χρυσῷ ταῦτα πωλοῦνται. Πλὴν λέγω σοι, ἔμπορε· πρόσεχε καλῶς ἀπὸ τῶν πολιτῶν τῆς δε τῆς πόλεως· πανούργοι γὰρ καὶ δόλοιο εἰσὶν ἅπαντες καὶ ποικίλοι ταῖς πράξεσι, καὶ οὐκ ἔστι δυνατόν τὸν ἐνταῦθα εἰθόντα ζῆνον μὴ παρὰ τούτων φοβρὰν, εἰ δυνατόν, τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς ὑπομείναι.» Ταῦτα εἰπούσης τῆς γρατῆδος ἐκεῖνης, ἐξῆλθε τῆς οἰκίας αὐτῆς ὁ ἔμπορος θεάσασθαι τὰ ἐν τῇ πόλει, καὶ ὄρᾳ τρεῖς ἄνδρας ὁμοῦ ἐπὶ τὸ ἔργον καθεζομένους, καὶ ἰστάμενος συγχῶς ἐνατενίζων ἔβλεπε τούτοις. Τότε εἰς ἐξ αὐτῶν προσκαλεῖ τὸν ἔμπορον νὰ διαλεχθῶσι πρὸς ἀλλήλους ἀμφοτέροι· «καὶ ὅστις ἀφ' ἡμῶν νικήσει ἐπὶ τῇ τῶν λόγων στροφῇ καὶ πιθανότητι ἐπιταξάτω τῷ νενικημένῳ ὅτι καὶ βούλεται ποιῆσαι ὁ νενικηκώς.» Ὁ ἔμπορος ἐν τῇ ἀπλότητι αὐτοῦ δέχεται, νικήσας δ' ὁ μῖμος ἐκεῖνος ἐπιτάττει αὐτῷ, κατὰ τὰ συμπεφωνημένα, νὰ πῆ πάντα τὰ τῆς θαλάσσης ὕδατα. Ἐν ᾧ δὲ ὁ ἔμπορος ἴστατο ἐνεὸς ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ προτάσει, πλησιάσας αὐτὸν ὁ ὄ ἕτερος μῖμος, ὅστις ἦν μονόφθαλμος καὶ γλαυκὸν εἶχε τὸν ἕνα αὐτοῦ ὀφθαλμὸν (γλαυκὸφθαλμος δὲ ἦν καὶ ὁ ἔμπορος), τὸν κατηγορεῖ ὅτι τῷ ἔκλεψε τὸν ἐλλείποντα ὀφθαλμὸν του καὶ ἀπαιτεῖ νὰ τὸν ἀποδώσῃ αὐτῷ. Τοῦ ἔμπορου ὡς εἰκὸς ἀρνούμενου, ἐπέμενεν ὁ μῖμος, καὶ ἐζήτηι νὰ τὸν σῆρῃ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, ὅτε παραστῆσεν ἐγγυηθεῖσα αὐτῇ νὰ πείσῃ τὸν μῖμον νὰ τὸν ἀφίση ἐλεύθερον μέχρι τῆς αὔριου. Λαβούσα δ' αὐτὸν κατὰ μόνας τὸν ἐπέπληξε διότι ἠθέτησε τὴν παραγγελίαν τῆς καὶ δὲν ἀπέφυγε τοὺς ἀνθρώπους τῆς χώρας· καὶ εἶπε δὲ, ὅτι οἱ οὕτω προσενεχθέντες πρὸς αὐτὸν ἦσαν μῖμοι πονηροί, οὓς ὅμως ὑπάρχει

1. Ἦτοι, ἦσαν εἰς ὑπερτίμησιν, ἦσαν ἀκριβῶς εἰς τὴν θεῖαν πόλιν. Ὡς θεαίους παρετήρησεν ὁ ἀναγνώστης, ὁ Ἄνδρέουπουλος δὲν γράφει γνησίαν τὴν δημώδη διάλεκτον τῆς ἐποχῆς του, ὅσα π.χ. παρὰ Πτωγοπροδρόμου ἀπαντᾷ, ἀλλ' ἐπόμενος τῇ κωκῶσῳ συνηθεῖα τῶν Βυζαντινῶν λογίων, προσπαθεῖ πάντοτε νὰ ἐξελληνίσῃ τὰς δημώδεις ἐκφράσεις.

τρόπος ν' ἀποφύγη καὶ νὰ διαψεύσῃ τὰς προσδοκίας τῶν· διότι εἶναι γέρον τις μῖμος, πάντων πονηρότατος καὶ καθηγητὴς καὶ διδάσκαλος πάντων, πρὸς ὃν προσερχόμενοι καθ' ἑκάστην ἐσπέραν ἀφηγούνται ὅσα διέπραξαν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας, ὑποβάλλοντες ταῦτα ὑπὸ τὴν κρίσιν αὐτοῦ. Συνεβούλευσε λοιπὸν τὸν ἔμπορον ἢ γραικ, ἵνα μεταμφιεσθεὶς ὡς μῖμος, εἰσχωρήσῃ καὶ οὗτος κρυφίως μετὰ τῶν ἄλλων παρὰ τῷ γηραιῷ μίμῳ, καὶ ἀκούσῃ οὕτω τὰς ἐπικρίσεις αὐτοῦ περὶ τῶν πονηριῶν, ὧν ἐγένετο θύμα. Τοῦτο ποιεῖ ὁ ἔμπορος. Πρῶτος παρουσιάζεται ὁ ἀπατήσας αὐτὸν εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν μυριστικῶν ξύλων· ἀφ' οὗ ἐξέθηκε τῷ γέροντι τὰ κατὰ τὴν συμφωνίαν, οὗτος τὸν ἐρωτᾷ·—«Τί συμφωνήσατε νὰ περιέχη τὸ πινάκιον· ἄρα γε χρυσὸν ἢ ἄργυρον;» Ὁ δὲ μῖμος, —«Οὐχί, φησί, κύριέ μου· ἀλλὰ εἶδη ἀνώνυμα, ἅπερ ἐκεῖνος ἐβελήθει ζητῆσαι πίννακα πεπληρωμένον.» Ἔφη πρὸς αὐτὸν ὁ διδάσκαλος·—«Μεγάλως ἐσφαλές τὸν ἑαυτὸν σου· ἔστω γὰρ τυχόν· ἐὰν δόξῃ τῷ ἔμπόρῳ ζητῆσαι ἀπὸ σοῦ ψύλλας ὅσας ἂν ὁ πίνναξ χωρῆ, εἶτα τὸ μὲν ἡμισυ πληθὸς τῶν ψύλλων ἔστω θῆλυ, τὸ δὲ ἕτερον ἡμισυ ἄρσεν, καὶ μὴ μόνον ξανθοὺς εἶναι τοὺς ψύλλους καὶ ὑπομαύρους, ἀλλὰ καὶ γλαυκοειδεῖς, ἄρα δύνασαι τοιαύτην δόσιν δοῦναι αὐτῷ; πῶς γηνήσεται σοὶ ἐλευθερωθῆναι τῆς ὀχλήσεως αὐτοῦ;» Ἄλλ' ὁ μῖμος ἐδικαιολογήθη εἰπὼν ὅτι τόσον πνεῦμα δὲν εἶχεν ὁ ἔμπορος· εἰς τὸν δεύτερον, τὸν ἐπιβαλόντα τῷ ἔμπόρῳ νὰ πῆν πάντα τὰ τῆς θαλάσσης ὕδατα, ὁ γέρον μῖμος παρετήρησεν·—«Οὐδὲ σὺ καλῶς ἐποίησας· ἔσται γὰρ ἴσως ἐκεῖνον εἰπεῖν πρὸς σέ· ἀπελθὼν πρότερον κράτησον τοὺς ἐν θαλάσῃ ῥέοντας ποταμοὺς καὶ τὰς πηγὰς, εἶτα ἐγὼ τὰ τῆς θαλάσσης ἐκροφήσω ὕδατα, ἅπερ καὶ μόνον ὑπεσχέθην σοὶ πεπωκέναι. Εἰ οὖν ταῦτα ὁ ἔμπορος ἀντιλέξει σοὶ, δύναμις ἔστι σοὶ τοῦ εὐκόλως ἐμποδίσαι τοὺς ἐν τῇ θαλάττῃ εἰσρέοντας ποταμοὺς καὶ πηγὰς;» Ἄλλὰ καὶ ὁ μῖμος οὗτος ἀντέταξε πρὸς δικαιολόγησιν τὴν ὀλίγην νοημοσύνην τοῦ ἔμπόρου. Πρὸς τὸν μονόφθαλμον τέλος ὁ καθηγητὴς εἶπεν·—«Οὐδὲ σὺ τι κατώρθωσας· ἐὰν γὰρ φανῇ τῷ ἔμπόρῳ εἰπεῖν σοὶ, ὅτι, Τοῦτο πρῶτον σημεῖον ἐστὶ τῆς προτάσεώς σου, ἵνα καὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἂν ἔχεις ἐκβάλλῃς καὶ γὰρ τὸν ἕνα μου ὀφθαλμὸν, καὶ ἐν ζυγίῳ σταθμίσωμεν, καὶ οὕτως ἢ ἀλήθεια εὐρεθήσεται· εἰ μὲν ἴσος εὐρεθῇ ὁ ἐμὸς ὀφθαλμὸς τῷ σῷ, ἔχε αὐτὸν, εἰ δὲ κατὰ τι ἄνισος, ἢ βαρὺς ἢ ἑλαφρὸς, τότε ὡς ψευδῆ μου κατηγορήσας καὶ τὸν ἐμὸν ὀφθαλμὸν ἐκβάλλων, εὐθύνας καὶ τιμωρίαν καὶ ζημίαν ζητῶ. Τί ποιήσεις τότε, ἐὰν οὕτως ὁ ἔμπορος ἀπολογηθῆσεται; Καὶ τὸ δὴ χεῖρον, ὅτι εἰ τοῦτο ἐπὶ σοὶ γένηται, σὺ μὲν τελείως ἔση τυφλὸς καὶ πάντι ἀόμματος, ἐκεῖνος δὲ τὸν

ἕνα ὀφθαλμὸν ἔχων, πάλιν τὸ φῶς βλέπων ἔσται.»—Οὕτως ὁ ἔμπορος τὰς τοῦ διδασκάλου τῶν μίμων ἀντιροήσεις ἐπαναλαβὼν ἐνὶ ἑκάστῳ τὴν ἐπαύριον, καὶ ἀναγκάζων αὐτοὺς νὰ ἐκτελέσωσι τὰ συμπεφωνημένα, ἔλαβε καὶ τῶν φορτίων τοῦ ἀνωτέρου τιμὴν καὶ ἀποζημιώσεις μεγάλας παρὰ τῶν λοιπῶν δύο· καὶ τότε ἀφῆκεν αὐτούς.

Ἡ θέσις, ἣν ὁ μῦθος κατέχει ἐν τῇ προκειμένῃ βίβλῳ, κατάδηλον ποιεῖ τὴν μεγίστην αὐτῆς ἀρχαιότητα. Παραινέσεις, διδασκαλίαι, ἀπολογίαι, τὰ πάντα ἐν τῷ μύθῳ συγκεντροῦνται, καὶ ἐκδηλοῦνται διὰ μύθων. Ὁ μῦθος ἀναπληροῖ ὅλα σχεδὸν τὰ εἶδη τοῦ λόγου. Ἄργότερον, ἀλλὰ πολλῷ ἀργότερον, ἐπὶ τῶν Ἀράβων μυθολόγων καὶ τῶν Φράγκων τρουβαδούρων, ὁ χαρακτὴρ τοῦ μύθου μεταβάλλεται, καὶ μόνον σκοπὸν ἔχει τὴν τέρψιν τῆς φαντασίας. Τοῦτο νομίζομεν εἶναι τὸ κυριώτατον διακριτικὸν σημεῖον τὸ χωρίζον τὴν Χιτοπαδάσαν ἢ Παντσατσάντραν καὶ τὸν Συντίπαν ἀπὸ τῶν Χιλίων καὶ μιᾶς νυκτῶν (Χαλιμάς) καὶ τῶν *Lais* καὶ *Fabliaux* τοῦ μεσαιῶνος.

ΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΑΙ ΕΝ ΤΩ, ΡΩΣΣΙΚῷ, ΣΤΡΑΤΩ, ΕΝ ΕΤΕΣΙ 1828 ΚΑΙ 1829

Ὁ ὑφιστάμενος ἤδη πόλεμος εἶναι ἡ ἐπὶ κνήμησις ὑπὸ στρατιωτικῆν ἐπόψιν τοῦ ῥωσσοτουρκικοῦ πολέμου ἐν ἔτεσι 1828 καὶ 1829. Ὁ κατὰ τὸ 1853 ἐκραγεὶς πόλεμος ἄλλοῖον εἶχε χαρακτῆρα ἕνεκα τῆς παρεμβάσεως τῶν δυτικῶν δυνάμεων, αἵτινες συνεκέντρωσαν τὴν κυριωτέραν ἐνέργειαν αὐτῶν κατὰ τῆς Σεβαστουπόλεως. Τὰ ἐκ τῶν δύο τελευταίων τῆς Ῥωσσίας πολέμων διδάγματα, εἰς ἃ προσθετέα τὰ πορίσματα τοῦ γαλλογερμανικοῦ πολέμου, δὲν ὑπῆρξαν στείρα διὰ τὴν Ῥωσσίαν. Ἡ κατάστασις τοῦ ῥωσσικοῦ στρατοῦ ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις, ἰδίως δὲ ὑπὸ τὴν τῆς ἐπιμελείας περὶ τὴν συντήρησιν αὐτοῦ, μεγάλως ἐβελτιώθη ἀπὸ τοῦ 1856. Ἦδη δὲ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου ὁ ῥωσσικὸς στρατὸς εἶχεν ἐπιτύχει βελτιώσεις οὐσιώδεις σχετικῶς πρὸς τὴν κατάστασιν ἐν ἣ διετέλει τῷ 1828. Ὁ ῥωσσικὸς στρατὸς ἐθεωρήθη ἄετιποτε εἰς τῶν σπουδαιότερων στρατῶν τῆς Εὐρώπης· διὰ τὰς παραδειγματικὰς στρατιωτικὰς ἀρετάς του, τὴν ἀνδρίαν, τὴν καρτερίαν, τὴν πειθαρχίαν. Ἐξ ὅλων τῶν στρατῶν τῆς Εὐρώπης ὁ στρατὸς οὗτος εἶναι ὁ κάλλιον ἀντιπαθεὶς πρὸς τὰς ἀκατανικήτους λεγεῶνας τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος. Ἦθελε δὲ ἐπιτύχει ἀποτελέσματα μείζονα ἐν ταῖς ἐκστρατείαις ἐὰν καλῆτερον ἐδιοικεῖτο, καὶ ἐὰν ἐτύγγανε πρὸ πάντων νοημοστέρας καὶ τιμιωτέρας φροντίδος ἐκ μέρους